

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre 12 korona.
fél évre 6 "
negyed évre 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.
Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés
árkedvezményben részesül.

Nyitótér sora 40 fillér.

POLITIKAI HIREK.

A kivételes állapotok, a királyi bizfős kivételes állása és hatalma pár nap múlva megszűnnek a társországokban. Skerlecz Iván báró királyi biztost Ó felsége Horvát-Szlavon- és Dalmát-országok bányájává nevezi ki és a kinevezés után rövidesen kiírják a választásokat a horvát-szlavon országgyűlésre.

Tisza István miniszterelnök ezt a nagyjelentőségű fordulatot jelentette be a képviselőháznak abban a válaszbau, melyet Beöthy László interpellációjára adott.

Tisza István miniszterelnök válaszában arra kérte a Ház minden egyes tagját, hogy ezt a nagyjelentőségű kérdést minden pártpolitikai vonatkozástól függetlenül itéljék meg. Ő maga a pártpolitikai önmegtartózkodásban elment addig, hogy mikor a kivételes állapotok történetét ismertette, csak a királyi biztosság felállításának közvetlen okait jelezte és nem emlékezett meg arról, hogy ez okok előidézésében a boldogtalan emlékeztető koalíciós kormányzatnak mennyi része volt. Mi sem bolygatjuk most ezeket a szerencsétlen emlékeket a fumei rezolúciótól, a régi unionista többség mesterséges letörésétől, a hajánál fogva előrántott horvát nyelvkérdésről, a vasuti pragmatikáról, a horvát obstrukcióról, és ahhoz a teljes alkotmányos anarchiához, mely a társországokban a koalíciós uralom alatt keletkezett és végül a kivételes állapotok proklamálásához vezetett.

Tisza Istvánnak igazán nincs szüksége arra, hogy pártpolitikai célokra használja ki azt a ragyogó sikert, melyet a horvát ügyek rendezése terén elért. Mikor a munkapárt az uralmat átvette, a horvát-szlavon országgyűlésnek többsége letért az 1868-iki közjogi alapról. Az országgyűlést nem lehetett együtt tartani és feloszlítás után az újat nem lehetett összehívni, mert kétségfelen volt, hogy az országgyűlés oly határozatot hoz, mely megtagadja az államkö-

zösséget és kimondja az elszakadást. A koalíció végzetes hibái következtében elkeseredett horvát nép és a nép képviselői a legveszedelmesebb ábrándoknak, a triálizmusnak, a Nagy-Horvátországnak, a délszláv egységnek hódoltak. A legsúlyosabb külpolitikai helyzetben a Balkán-háború idejében, a nagy szláv aspirációk virágkorában kellett ezeket a magyar államiságra, a magyar állam területi épségére, a monarchia biztosságára annyira veszedelmes tulzó áramlatokat az alkotmányos állapotok felfüggesztésével és a királyi biztosság kivételes hatalmával feken tartani.

A hatáskeresés minden eszközet mellőzve azt jelentette Tisza István miniszterelnök a képviselőháznak, hogy a kivételes állapotok megszűnnek, mert a horvát nép túlnyomó többsége és Horvátország irányadó politikusaik többsége, Horvátország összes politikai pártjai — egy nem jelentékeny túzó kisebbség kivételével — visszatért a „megingathatatlan” közjogi alapra, az 1868-iki 30-ik törvényre, az államközösség alapjára. Az az akadály, mely a horvát alkotmányos tényezők működését lehetetlenné tette, elhárult az útból. Most tehát jöhet a bün és összeülhet a horvát országgyűlés, megkezdheti munkáját a társországok alkotmányos életének gépezete. Az állam egységét, a magyar szent korona jogait és területi épségét nem fenyegeti már többé semmi veszedelem.

Az ellenzéknek jó napja volt folyó hó 26-dika. Nyolczórás üléseket szónoklatokkal kitélni nem könnyű feladat, így hát szívesen látták, hogy Balogh Jenő igazságügyminiszter könnyített rajtuk és szinte két óras beszéddel csökkentette munkájukat.

Az igazságügyminiszter elismeréssel illette az ellenzékét azért a tárgyilagos bírálatért, a melyben a javaslatot részesítette. Az ellenzék azonban nem vette komolyan a dícséretet és kacagással reagált a bókokra. A miniszter viszont hidegvérűen folytatta beszédét, a melynek során kitért mindazokra a vádakra, a melyekkel a sajtóreform eddigi

tárgyalása során sűrűn támadták. Azt a vádat, hogy a kormány megingatni törekszik a bírói függetlenséget, visszafordította a volt koalíciós kormány ellen. A vád megcáfolása végett arra is hivatkozott, hogy a bírák eddigi titkos minősítése helyébe legújabbban a nyilvános minősítés rendszerét léptette. Azt a vádat, hogy a Désy—Lukácsper táblai előadóját, Balonyi táblabíró a curiai bírónak való kinevezések során mellőzte, szintén megcáfolta, egyúttal arra hivatkozva, hogy a vádló Mezőssy Béla oly kormánytag volt a tagja, mely valóságos embervadászatot rendezett a független bírák ellen.

Visszatérve a sajtójavaslatra, annak bebizonyítására törekedett, hogy a javaslat nem, mint az ellenzék állítja, pártpolitikai, hanem kodifikatórius munka. Majd azt bizonyította, hogy a koalíció javaslata jóval kevésbé szabadelvű volt, mint a mostani javaslat. Megokolt módosításokra hajlandó a helyreigazítási kényszer dolgában mindjárt be is jelentett néhány módosítást — de kijelentette, hogy a kártérítés elvélből kabinetkérdést csinál és a nyomdász kártérítési kötelezettségeihez is ragaszkodik.

Ötödfel óra hosszat beszélt Polónyi a javaslatról, de ily hosszú idő alatt is mindig gondosan el tudta kerülni azt az egyetlen pontot, amely érdekes lett volna, vagyis azon vádra adandó választ, hogy a sajtó antiliberalis reformjának a gondolata tőle ered. E helyett inkább azt mutatta ki, hogy miképpen lehet majd kijátszani a javaslatot, ha törvény lesz. És ezáltal önkéntelenül is elárulta, hogy ő még szigorubb sajtóreformot szeretne, olyat, amelyet még ő sem tudna kijátszani.

Beszéde vége felé még két érdekes incidens merült fel. Az egyik az volt, a mikor a Népszavából felolvasott egy tudósítást, amely szerint a munkások ugyan szidták a minisztert, akihez deputációba mentek, aki erre a gyűlésre büszke. Balogh itt kétkedőleg rázta fejét, majd mikor Polónyi tovább cizált, a miniszter felkelt, odament

A VILAG LEGJOBB

Az angol király

udvari szállító
SPECIALITÁS:
„King's-Blend”
az angol király teaja.

A walesi herceg

udvari szállító
„U. K. TEA”
is végtelen kiadó és
illatos tea.

Főraktár: Winkler János és Cirner József urak üzletében.

Polónyhoz, s elvette tőle a Népszavát, aztán megint a helyére ment s rögtön megállapította, hogy az, amit a szónok felolvasott, egy másik ülésen történt, s nem azon, amelyikről Polónyi beszélt. Ez aztán elvette a kedvét egészen Polónyinak, a ki nagy hirtelen azzal a kérdéssel fejezte be beszédét, hogy mit tart az igazságügyminiszter a vesztegetésekről, a Dész-perrel kapcsolatban:

A kért választ Balogh Jenő rögtön megadta, még pedig a következőképp:

Az ügyészség kötelessége az állami hivatalnokok vesztegetését hivatalból üldözni. Ez kötelesség. Ha tehát az ügyészség, — amely a Dész-perben a vádat képviselte, s így az ügyet ismerte, — nem indított eljárást, ebből azt kell következtetnie, hogy az ügyészség még a nyomát sem látta a vesztegetésnek.

Tisza István gróf miniszterelnök igen figyelemre méltó beszédben válaszolt az ellenzék hamis czélzatu felszólására.

— Sagh Gyula képviselő ur valóságosan hajuknál fogva ranczizálta ide a szegény munkanélkülieket, akik jobb sorsot érdemelnek és több emberies részvétet, sem hogy így szorultságból párttaktikai czélokból foglalkozzanak velök. Biztosíthatom a képviselő urat, hogy speciáliter a munkanélküliek helyzetének valóban részvétet keltő volta a legnagyobb mértékben felkeltette a kormány figyelmét, amint biztosíthatom arról is, hogy a kormány mindent, ami módjában áll, megtesz arra, hogy oly közgazdasági politikát kövessen, amely a munkanélküliek számát minimumra redukálja.

Az ellenzék kormányzása idejében is volt nagy üzempanás és sok munkanélküli, s nem emlékszünk arra, hogy tettek volna valamit is értök.

Most bezzeg rájuk gondolnak, de nem segítséggel, hanem párttaktikából. Evvel az ellenzék már mindent megtett az emberiség szempontjából.

HIREK.

— **A debreczeni egyetem** 1914. szeptember 1-én nyílik meg egyszerre 3 fakultással, a theologiai, jogi és bölcsészetiivel. A nyelvészeti, történelmi és bölcsészeti szakokra 27 tanszéket szerveztek.

— **Halálozás.** Nagy részvét mellett temették el e hó 24-én az öreg Fenichel Jakabot, a nagy kiterjedésű Fenichel-család atyját. A fáradhatlan és nagy szorgalmu kereskedő 79 évet élt.

— **Az „Alsófehérmegyei Általános Tanítóegyesület”** nagyenyedi fiókköre e hó 22-én a helybeli áll. fiúiskolában tartotta meg ez évi köri gyűlést. Dr. Gerencsér István, a kolozsvári állami tanítóképző jeles tanára, mint az Erdélyrészi Tanítóegyesületek Szövetségének kiküldöttje ismertető előadást tartott Pallós Albert, a Szövetség nagytevő-

kenységű elnöke által Kolozsváron létesített Tanítók Leányotthonáról és a Szövetség által kiadott egységes szerkesztésű elemi iskolai tankönyvekről. Csaplár Aladár Bethlen-koll. tanítóképzőintézeti tanár a népi iskola biológiai kertjéről tartott tartalmas és érdekes felolvasást. A kert alaprajzát és részletes felosztását is bemutatta egy jól sikerült színes tábla-rajzon. Veress István nagyenyedi áll. fiúiskolai tanító „Az iskolai énekkarok szervezéséről” tartott szakszerű és nagy gondnal készített felolvasást. S ezt élénkítette s változatosá tette a szemléltetéssel és gyakorlati bemutatással. Nagy hatással voltak a hallgatóságra a felolvasó vezetése alatti iskolai énekkar háromszólamu s kitűnően előadott dalai. Kövér János köri elnök meguyitójában kegyeletesszavakban emlékezett meg báró Eötvös Józsefről, 100 éves évfordulója alkalmából, s mint író, mint nagy államferfiut méltatta. Az ülést megelőzőleg Felméri Sándor gyakorló iskolai tanító minta-tanítást tartott a III. elemi osztályban a számtanból; tananyaga a kivonások pótlás utján való begyakorolása volt. A jövő tavaszi köri gyűlés helyéül Tövist jelölte ki a gyűlés. A gyűlés után társas ebéd volt.

— **Mártónapi ludak a királynak.** E hó 27-én járult a király elebe a pozsonyi zsidó hitközség küldöttsége a mártónapi ludakkal. Schreiber Akiba pozsonyi főrabbi és a hitközség két tagja vitte el a ludakat a királynak.

— **Az első hó.** Nagyenyeden e hó 28-án hullott az első hó, 5 cm. volt. A környéken és általában Erdélyben mindenütt havazást jelentenek.

— **Teaestély.** A szegény tanulókat segélyező kör idei első teaestélyét, igen érdekes műsorral, decz. 13-án szombaton este 5—8 óráig tartja meg a Nemzeti szálloda nagytermében. Személyjegy 1 kor., tanuló-jegy 60 fillér.

— **Káló Géza haza jön.** Ilyen értesülést kapunk a héten. Káló jól szervezett zenekerával, amióta Enyedről eltávozott, mindenütt sikerei voltak. Itthon is kedvelték játékát, de hogy később nem volt játszóhelye, mind a két káveházban, saját hibája is lehetett. Most azt hisszük, helyre áll a beke.

— **Tanítói és tanítónői** állásokra hirdeti pályázatot a közoktatásügyi miniszter, az egész országban üresedésben levő tanítói állásokra decz. 15. lejárattal. Ezekből vármegyénkben csupán kettő betöltetlen, Magyar-igenben 1 tanítónői és Nagymedvesen 1 tanítói (ref. kántortanítói) állás.

— **Az Osztrák-Magyar Bank leszállította a kamatát.** Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa a bankkamatának fél százalékkal való leszállítását határozta el. Ennek folytán tehát e hó 28-tól kezdve váltok, közraktári zálogjegyek, értékpapírok leszállításért 5½%, kölcsönökért állami járadékokra, sóbányajegyekre, osztrák államkincstári utalványokra, magyar kincstári utalványokra, magyar állami pénztárjegyekre és az Osztrák-Magyar Bank zálogleveleire 6% es kölcsönökért egyéb értékpapírokra 6½% állapított meg.

— **A kolozsvári polgármesterválasztás méltatása** Kolozsvárt és itt is a kolozsvári polgármesterválasztás jelentőségét méltatva következtetéseiket és kombinációikat tulmérész fantáziával röpitik szét egyes lapok. Talán maguk sem veszik betű szerint való igazságuk mindazt, amit jónak látnak kijelenteni. Semmi esetre sem tetelezhetjük ezt föl a kolozsvári függetlenségi párt vezető férfairól, akik jól tudják, hogy a polgármesterválasztás a függetlenségi újságközleményekkel korántsem áll összhangzásban. Semmiesetre sem függetlenségi „győzelem”.

— **Karácsonyi ruhakiosztás.** A „Nagyenyedi Szegény Tanulókat Segélyező Kör” közgyűlést december hó 14-én délután 3 órakor az állami polgári leányiskola tornatermében tartja meg ruhakiosztással egybekötve. Targysorozat: 1. Az állami polgári leányiskola növendékeinek éneke. 2. Elnöki megnyitó. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése. 6. Jegyzőkönyvi hitelesítők és számvizsgáló-bizottság megválasztása. 7. Az áll. polg. leányiskolai növendékek éneke. 8. Ruhakiosztás. 9. Tisztujtás. A karácsonyfára való pénzbeli és egyéb adományokat Török Bertalané elnök gyűjti és az egyet hirlapilag nyugtázza.

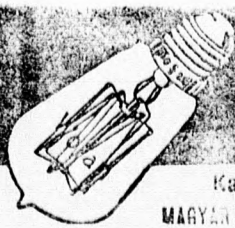
— **Bányaomlás Marosujváron.** Szinte végzetessé váló bányaomlás történt a „Stefánia” bányában e hó 22-én reggel fél négy órakor. Egy régi, elszett munka bosszulta most meg magát. Ezelőtt 10 évvel egy Friedrich nevű mérnök egy széles tárnával kapcsolta össze a Stefánia bánya első és második számú csarnokát, jobban kiakarván használni az aknázó felületet. Azonban a munkálatokat már akkor félbe kellett hagyni, mivel a tárna körül a pillér falai megrepedeztek. A hasadások azóta mind jobban nagyobodtak és most egy jó darab só lekvánkozott a szédítő magasból. A munkások már bent voltak, de még tartott a névsorolás és így emberéletben nem esett kár. A vezetőség gondoskodott róla, hogy az omladozó részt elkerítsék és a szerencsétlenséget megakadályozzák.

— **Karambol verseny.** Az Emke-kávéházban alakult alkalmi karambol-társaság decz. 1-én kezdi meg első házi versenyét délután 6 és 8 óra között. A verseny iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Az országos polgári iskola egyesület marosmenti köre** rendes gyűlést november 29-én Marosujváron az állami polgári fiúiskola helyiségében tartotta meg. Urban Andor m. kir. bányafőmérnök előadást tartott az erdélyi sómedence keletkezéséről és elhelyezkedéséről. Jánosy Samu marosvásárhelyi polg. leányiskolai igazgató előterjesztette a polg. leányiskolai tantárvonatközö észrevételeket. Sas Sándor tordai polg. iskolai tanár felolvasott a természetrajz tanításának módszeréről. Kovács Dániel tordai polg. isk. tanár vitatott terjesztett elő az egységes közepoktatás és polgári fiúiskoláról.

— **Megszökött terménykereskedő.** Szalkai Sándor gyulafehérvári terménykereskedő eltűnt a városból. A vele üzleti

Wotan

Lámpa

• A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa. Huzott drótszállal 75% árammentakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utóca 13.

összeköttetésben állók nyugtalankodni kezdenek, táviratoztak érte Budapestre és Bécsbe, de sehoh se találták. A kereskedőnek megvizsgálták vagyoni viszonyait és kiderült, hogy kevés aktívával szemben 4—500.000 korona passzívra áll. A környékbeli gazdák súlyosan károsodtak. Meglehetősen vannak érdekelve az odaváló pénzintézetek és a Magyar Általános Hitelbank brassói fiókja.

— **A „Tóvisi Iparos Önképzőkör”** december hó 7-én vasárnap délután 3 órakor (Müller-fele házban) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tisztelt tag urak ez uton is meghívotnak. Tárty: 1. A megüresedett elnöki állás választás utján való betöltése. 2. Egyéb indítványok tárgyalása, azok felett határozathozatal. Tóvis, 1913. november hó 28-án. Magoss, aleluók.

— **Gyilkosság történt** a hó 18-án este 5—6 óra között magyarigenben, amint onnan értesítene. Egy 15—16 éves kis oláh fiut, egy más 18—19 év közti oláh fiu ugy sziven lötte, hogy menten meghalt. Bosszu lehetett az indító ok. Az odaváló csendőrök a tettest még 19-én kinyomozták és a gyulafehérvári ügyészégi fogházba kísérték.

— **A kereskedő büne** czim alatt az „Est”-ben olvassuk a következőket: A gyulafehérvári vizsgálóbíró rendeletére a mult héten letartóztaták Ábrahám Izidor tóvisi nagykereskedőt család bukás büntette miatt. A kereskedő ellen az a vád, hogy 60.000 koronát érő áruaktárát többekkel összejártsza titokban árvereztette el 391 koronáért, hogy ilyen módon a vagyont a hitelezők elől elvonja. Az árverést a törvényes formák teljes betartásával tartották meg, de a Budapesti Hitelezői Védegyelet feljelentése kapcsán kiderült, hogy jogi szabálytalanságok és bünelekmények rejtőznek az árverés megtartása mögött. A Védegyelet bünvádi feljelentést tett Ábrahám Izidor és társai ellen. A vizsgálóbíró elrendelte Ábrahám Izidor letartóztatását és a vizsgálatot Ábrahám Lajos ellen. A többi gyanúsított ellen azonban nem tartotta szükségesnek a vizsgálat kiterjesztését. Az ügyesség felfolyamodást jelentett be a vizsgálóbíró e határozata ellen és a vádtanács az összes terheltet ellen elrendelte a vizsgálatot. A Védegyelet ez alkalomból kifolyólag jelentést tesz az igazságügyminiszternek és sürgős orvoslását fogja kérni az előleges árverésekkel üzőtt visszaéléseknek.

— **Örök ifjúság a hagymától.** Nemrégiben ünnepelte Amerika leggazdagabb asszonya, Hetty Green hetvennyolczadik születésnapját. Az ünnepelt hölgy születésnapján a szokottnál korábban kelt, hogy rendelkezésére állhasson a kíváncsi újságíróknak és fényképészeknek, a kik irodájában keresték fel őnagyságát, ott, a honnan számtalan milliót kamatoztatja. Egy újságíró megkérdezte, vajjon minek köszönheti kitünő egészségét és azt, hogy sokkal fiatalabbnak látszik koránál. A milliárdos asszony így válaszolt:

— Egészségem azért ily kitünő, mert sok hagymát eszem és nem mulik el nap, hogy néhányszor ne élvezném ezt a felreismert csemegét. Igaz, hogy kissé rossz illata

van a hagymának, de viszont meggyilkolja a rengeteg kártékony bacillust, a melyeket az utcán szerez az ember.

Az újságíró azután megkérdezte, hogy nem találta-e fel esetleg Green asszony az örök fiatalság titkát? Erre azt a választ kapta, hogy egészségének és fiatalos külsejének titka a hagyma élvezete mellett — a tiszta lelkiismeret.

— **A gépgyárak üzemszünete.** A budapesti gépgyárak vezetői értekezletre jöttek össze és kimondták, hogy az összes gépgyárak január elején bizonyos időre megszüntetik az üzemiüket. A jelenlegi üzemi ugyanis csak öt-hat óras.

— **Uj közigazgatási lap.** Pest, Heves, Jászvagykun-Szolnok és Csanád vármegyék községei országos mozgalmat indítottak azért, hogy az állami teendők ellátásáért a községek is államsegélyben részesíttessenek. A községek joggal hivatkoznak rá, hogy ők is teljesítenek állami teendőket, s így őket is megilleti az államsegély. Hogy ezt a kérdést állandóan napirenden tarthassák, — a községek magas színvonalu új közigazgatási hetilapot indítanak „Községek Lapja” czimén. A lap programja: a községek egyetemes érdekeinek megvédeése, a községek gazdasági és kulturális felvirágozásának elősegítése, a községeknek a városok mintájára államsegélyben való részesítése iránt országos mozgalom indítása, a községi jegyzőknek a községi önkormányzat élére állításáért erelyes küzdelem indítása, a községi szociálpolitika, a községi pénzügy, hitel, középítkezés, közüzemek, községi gazdaság és háztartás körébe eső kérdések s általában a községi élettel összefüggő ügyek tárgyalása, a hasonló külföldi községi intézmények ismertetése. A lap a legkiválóbb szakírókat, s a községek vezetői közül a legjobbakat tömöríti maga köré. Előfizetési ára évi 16 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Vörösmarty-utca 20 sz. alatt van

Edison fényjáték színház

E hó 30-án
vasárnap délután 5 és este 8 órakor.

Műsor:

1. Patló Ujság. Legújabb rekordszám. 1 teljes felvonásban. 2. Az ablakredőnyök. Igen jó vígjáték. 3. Móriéz erkélyén. Humoros jelenet. Előadja a közkedvelt Móriéz. 4. A virágáros leány. Társadalmi dráma 3 felvonásban. 5. Linder Maxi nem szereti a maeszkákat. Egyike a legkitünőbb Maxi-képeknek.

— **Áruforgalom Törökországgal.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeit szállítók tudomására hozza, hogy illetékes helyről nyert értesülése szerint október hó 25-ével megszűnt az a kényszer, hogy a Törökországba behozatalra kerülő összes áruszállítmányok származási bizonylattal ellátassanak, s ezen időponttól fogva a törökországi vámhivatalok származási bizonylat bemutatását csupán a következő áruk-nál kívánják: élő állatok, hus, sajt, vaj, maz, tojás, friss és szárított nyers bőrök, gyapju,

kender, szivacsok, friss, szárított, beszótt vagy becsinált halak, gabonaneműek, gyümölcs, főzelek, aprószőlő, mazsolaszőlő, aszalt füge, liszt, széna és takarmány, burgonya, fazekas áruk, terpentinolaj, márvány, malomkövek, gipsz, cement, szappan, kikészített bőrök, fa és faárúk, cukrosságok, borok, szőlőből készített gyümölcsnedv, alkohol, sör, cognac és egyéb alkoholos italok, nyers pamutfonalak és pamutszövetek, mindenemű alattságok, kendergyártmányok, rongyok, selymhernyőpeték, olivaoaj, olivák, gubacsok, gyanta.

— **A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyszállító vonatok.** A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon külön gyors-, személy-, vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni:

Budapest kelet p.-u.-tól Aradig. Folyó évi december hó 20, 21, 22, 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p.-u.-ról este 9 órakor, érkezik Aradra reggel 5 óra 34 perczkor.

Budapest keleti p.-u.-tól Nagyváradig. F. évi december hó 20, 21, 22, 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p.-u.-ról este 6 órakor, érkezik Nagyváradra éjjel 1 óra 52 p.-kor.

Aradról—Budapest kelet p.-u.-ig. Két külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Az egyik, mely f. évi december hó 24, 26-án és 1914. évi január hó 2-án közlekedik, indul Aradról d. e. 11 óra 7 p.-kor és érkezik Budapest keleti p.-u.-ra este 6 óra 45 p.-kor; a másik pedig, mely f. évi december hó 26-án és 1914. évi január hó 1-én közlekedik, indul Aradról este 9 óra 10 p.-kor és érkezik Budapest keleti p.-u.-ra reggel 5 óra 30 p.-kor.

Nagyváradtól—Budapest keleti p.-u.-ig. Folyó évi december hó 26-án és 1914. évi január hó 1-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Nagyváradról éjjel 10 óra 21 p.-kor, érkezik Budapest keleti p.-u.-ra reggel 6 óra 40 p.-kor.

A felsorolt külön vonatok részletes menetrendjeiről a kiadott külön fali hirdetmény nyújt bővebb felvilágosítást.

Zárt bérkocsi kapható

december hó 1-étől kezdve

minden időben Tóth-utca 33. szám alatt

Értekezhetni

Szabó Pál tulajdonossal ugyanott.

A viteldíjak a rendes tarifa szerint számíttatnak 399 1—1

MŰTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS**, Nagyenyeden.

Fogak

fogsorok, platina és arany-koronák, hidmunkák, csapfogak, tartós fogtömések legmodernebbül és legolcsóbban fogműtermekben készülnek.

Mivel a technikai munkát is magam végzem, módombá áll a rendeléseknek leggyorsabban eleget tenni. Vidékiek megvárhatják Sürgős műfogjavítások néhány óra alatt eszközöltnék.

VOGEL SAMU
vizsgázott fogtechnikus

Nagyenyed,

Kossuth Lajos-u. 7. sz. Szeidl-ház, az emeleten.
227 11—

NINGS TÖBBÉ

lábizzadás!

Eről meggyőződhet mindenki, aki egyetlenegy próbát tesz Papp János gyógyszerész közismert, bevált és felülmúlhatatlan

„Antihydrostaticin”
nevű lábizzadás elleni porával.

Ez az

orvosilag kipróbált szer
beszerezhető **Schuller Viktor**
„Arany csillag” gyógyszerterében
Nagyenyeden.

Ára 2 kor. 40 fill. Vidékre
3 doboz vételnél portamentesen
küldetik. 112 27—

*Csak azoknak
a cigarettáiknak,
a kik egészségükre való tekintettel
nem sajnálnak naponta 1-2 fill.
lértel többet kiadni:*

Clubspecialité

120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz (100) hávedy 70 "

*Erre a tanszerre a hüvelyek
és lapocskák bronz- és szennyos-
más valamint sziradék/gyógyvezetett
Ambre/nélkül vannak, de minden
lapocskában és hüvelyben lennie
van szennyosad a védjegy
és a gyáros aláírása, Modiano*

Főraktár: **CIRNER J. JÓZSEF**
dohány nagy és különlegességi árudájában.
381 3-15

Óh jaj!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyákosodás ellen elismert
gyors és biztos hatásúak

Egger mell-pasztillai,

az ötvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.

Próbadoz 50 fill.

Megfojt ez az átkozott
köhögés!

Egger-mellpasztilla csak-
hamar meggyógyított!

Gyar- és fősztőküldési hely: **EGGER A. FIA**, cs. és kir. udv. szállító **BÉCS**.

Kapható: Nagyenyeden: **U. Kovács József és Schuller Viktor**. Gyulafehérvárt:
Fröhlich Oszkár, Vlád Virgil, Vértes Miklós gyógyszerész uraknál.

Hirdessünk a Közérdekben.

Magyarázat

arról, hogy miért éppen a SCHICHT-
„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL le-
het a következő mosási eljárásnál a legjobb
eredményt elérni:

1. A SCHICHT „SZARVAS” MOSÓ-
SZAPPAN az összes szappanok
között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb
is egyúttal.
3. Tiszta voltáért 25 000 koronával
szavatolnak.
4. Renkívül enyhe és konzerválja a
szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is köny-
nyen oldódik, tehát a szennyet is
könnyen feloldja.
6. Hidegvízben is egyszerűen lehet
vele mosni és meggátolja a szövetek
szétesését és összenedését.
7. A SCHICHT „SZARVAS” MOSÓ-
SZAPPANNAL való egyszeri átsi-
mitás megfelel más szappannal
való 3-4 szeri átsimitásnak.
8. A SCHICHT „SZARVAS” MOSÓ-
SZAPPAN ha ználata által idűt,
fáradtságot és pénzt takaríthatunk
meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegesen
teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleg-
es erre a célra csakis a legjobb
nyersanyagok használatának fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalat
használatjuk fel.
12. Ezen szappan tökéletesítésén foly-
tonosan dolgoznak és e célból
minden találmányt felhasználnak.
Mindez az „ASSZONYDICSÉRET”
mosókivonatra is érvényes.

343 7-12

Hirdetmény!

A ki pénzt, időt és fáradságot
akar megtakarítani, kövesse ezen mo-
sási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi
vizet veszünk, hogy az egész ruhát
éppen ellepje és a vízbe annyi
„Asszonydicséret” mosókivonatot te-
szünk, hogy a felka arással habozzék
s után a ruhát öjjen át áztatjuk.

A tulajdonképpeni mosás azután
csak nagyon kevés fáradsággal fog
járni, ha SCHICHT-SZAPPANT,
SZARVAS védjegyűt használunk. Mert
minden tisztáltságot már feloldott
az „Asszonydicséret” mosókivonat és
most már csak az szükséges, hogy
ezen feloldott szenny a SCHICHT-
„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN habja
által leköttessek. Minden fáradságos
dörzsölés és zörömpölés elkerülendő:
a ruhába erősen beleövedt foltokat
ugy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok
helyén mindkét oldalán SCHICHT-
„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL be-
kenjük és azután összegöngyölve, egy
óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen
módon minden szennyet könnyen leh-
tünk kimosni.

Ha a vízbe, a melyben a ruhát
főzzük, kevés SCHICHT „SZARVAS”
MOÓSZAPPANT vagy ASSZONY-
DICSÉRET” mosókivonatot teszünk,
az nagyon egyszerű. Igen fontos, hogy
a ruhát bőséges vízben többször gon-
donon kiöblítsük, a míg az összes, a
SCHICHT „SZARVAS” MOSÓSZAP-
PAN által feloldott szennyrészekék
el vannak távolítva és az öblítővíz
teljesen tiszta marad.

Eladó birtok.

Csongva községben (Alsó-Fehér m.), Marosujvártól 2 kilométerre egy cirka 400 kat. holdas hegyibirtok, melyen 7 hold ujonan berendezett fajszőlő is van, gazdasági épületekkel s szép benvalóval örök áron eladó.

Czim megtudható a kiadóhivatalban.
387 3-12

Az Est

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről hűen beszámol.

A bel- és külföld napleseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli.

Az Est

megjelenik a fővárosban déli 1 órakor és a reggeli első gyorsvonattal érkezik városunkba. :-

Ára 6 fillér.

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“

nagyenyei ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszközölendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítások megtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyei ügynöksége.

ELADÓ női kalap üzlet!

Elköltözés miatt egy női kalapüzlet jutányos áron azonnal eladó. — Ugyisintén a raktáron levő divatos kalapok is darabonként a legolcsóbb áron eladatnak.

Özv. Zsakó Andorné
utóda 360 9-

Forduljon minden érdeklődő
ki sulyt fektet elsőrendű, fajtiszta anyagra

NAGYENYED = re
Alsófehér m.

Gyümölcs facsemeték
sétányfák, díszoszerjék, tülevelűek, kerítésnövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Nagyenyei Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapirokat. Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értéket kevés örzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttat le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégénél Szentkirály-
uteza 128. szám és Márer és Weiszberger cégénél.

Elismert legjobb gyártmányok

Lingner György
nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály-utca 106. sz.
Ifj. Mészáros János és Társánál Főtér
és a Fogyasztási szövetkezetben

Nagyenyeden, a Főtéren levő 12.
számu ház, melyben egy divat- és
egy ékszerüzlet, s megfelelő lakórészek
vannak, kedvező feltételek mellett örök-
áron eladó, vagy 1914. április hó
24-étől kiadó.

Értekezhetni H. Király Miklós tulaj-
donossal Zalatnán. 389 1—3

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel be-
csees figyelmét a városi és vidéki
uri közönségnek felhívni, hogy az
őszi és téli idényre a legújabb és
legfinomabb bel- és külföldi szö-
vetek raktáron vannak.

Elvállalok a legújabb divat sze-
rint legkényesebb igényeknek
megfelelő felső kabátokat, szalon-
öltönyöket, angol, sacó és skót
öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor.
feljebb is, kedvező fizetési felté-
telek mellett is.

Dus választék tavaszi és nyári
angol, francia és hazai szövetek-
ben, melyekből állandó nagy rak-
tárt tartok.

N. é. uri közönség nagybecsű
pártfogását kérve,

vagyok alázatos szolgálja

GERŐ L., uri szabó.

72 27—30 Nagyenyed, Főtér.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Millió ember szereti a világhírű RÉTHY-cukor-
kat, mert rendkívül kellemes ízű, a gyomrot,
étvágyat nem rontja. Meghűlés, hurut, köhögés
ellen biztosan és gyorsan használ. Vásárlásnál
vigyázzunk és határozottan RÉTHY-t-lét kér-
jünk, mivel sok haszontalan utanzata van. Az
eredetinek minden egyes darabján rajta van a
„RÉTHY”-név.

1 doboz ára 60 fillér, kapható mindenütt.

RÉTHY BÉLA gyógyszerész Békéscsaba

Hajdu Albert

kályhakészítő raktára
NAGYENYED.

Lakás: Felszeg-u. 7. Raktár: Főtér 23.

Szíves tudomására hozom
a helyi és vidéki közön-
ségnek, hogy raktáramat
igen szép cserép-kályhák-
kal szereltem föl s aján-
lom szíves megtekintésre.

Elvállalok mindennemű
kályhás munkákat, u. m.
tűzhelyeket, kályha-át-
rakásokat, tisztítást és
fayence falburkolásokat
a lehető legutányosabb
árban, jól és pontosan.

A mélyen tisztelt vevőközönség
szíves pártfogását kérve, vagyok
tisztellel

Hajdu Albert.

236 15—

HIRDETÉSEKET legutányosabban
felvesz lapunk
kiadóhivatala.

Heller Lajos

amerikai czipő-áruháza
Kolozsvár

Mátyás Király-tér 30. sz. (Státus palota.)

Interurban 916.
Telefon

288 2—

A legelőkelőbb
A legmegbízhatóbb
A legjobban szerkesztett
A legnagyobb terjedelmű
A legfüggetlenebb
budapesti napilap

AZ UJSÁG

Munkatársai a magyar zsurnalisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai.
Felelős szerkesztő: Gajári Ödön. Szerkesztő társ: Dr. Ágai Béla.

Előfizetési árak:

Egy évre - - - - K 28.— ● Negyed évre - - - - K 7.—
Félévre - - - - „ 14.— ● Egy hónapra - - - - „ 2.40

AZ UJSÁG előfizetői a DIVAT SZALON-t negyedévre 2 kor. 50 fill. kedvez-
ményes áron rendelhetik meg.

AZ UJSÁG karácsonyi számát, mely tartalmával és
terjedelmével szenzáció számba megy, megküldjük min-
den új előfizetőnek is, aki január hó 1-től számítva már
most beiktatja az előfizetési összeget.

Megrendelői cím: Az Ujság kiadóhivatala Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.

AZ UJ „BERSON”

Gummi-
sarkot,

mindenki viseli, aki
eleganciára
és kellemes járásra
valamit ad.

Bersonművek, Budapest VII.

Tűzifa fűrészelését

elvállalja

Hegyi János

Nagyenyed, Tövis-utca.

237 6— Telefon szám 67.